

21. 2. 2025

Na území města X., které je obcí s rozšířenou působností v kraji Y., se nachází civilní veřejné mezinárodní letiště (dále jen „Letiště X.“).

Chystaná modernizace a rozšíření Letiště X. počítá mimo jiné s vybudováním několika leteckých staveb, které jsou jako veřejně prospěšné stavby pro dopravní infrastrukturu vymezeny v zásadách územního rozvoje kraje Y.

Dne (x) Úřad zveřejnil na své úřední desce návrh na zřízení (změnu) ochranného pásma Letiště X. se zákazem staveb a ochranného pásma letiště X. s výškovým omezením staveb, která mají nahradit (rozšířit) jeho dosavadní ochranná pásma. Ve dnech (x+1) až (x+3) byl návrh zveřejněn na úředních deskách obecních úřadů všech dotčených obcí.

Některé pozemky v blízkosti letiště X. vlastní pan A. Omezení stavební činnosti vyplývající z ochranných pásem letiště jsou mu již delší dobu trnem v oku. Když se dozvěděl o jejich navrhované změně (rozšíření), umínil si, že se „proti tomu bude bránit“.

Dne (x+20) obdržel Úřad pro civilní letectví (dále jen „Úřad“) do datové schránky žádost společnosti N., a. s., o udělení povolení provozovat Letiště X. V žádosti uvedla, že se stala vlastníkem nadpoloviční většiny výměry letištních pozemků, na nichž Letiště X. nachází, čímž (dle vlastního tvrzení) „získala na vydání požadovaného povolení přednostní právo.“

Původním (dosavadním) provozovatelem Letiště X. je společnost R., s. r. o., která v areálu letiště aktuálně vlastní tři letecké stavby.

Dne (x+34) zaslal Úřad do datové schránky společnosti N., a. s., výzvu k doložení její žádosti dokladem, který osvědčuje právní vztah žadatele k letišti.

Dne (x+45) zaslala společnosti N., a. s., Úřadu prostřednictvím provozovatele poštovních služeb písemnost, jejímž obsahem bylo sdělení, že společnost:

- jako vlastník nadpoloviční většiny výměry letištních pozemků není povinna právní vztah k letišti nijak jinak dokládat,
- forma komunikace prostřednictvím datové schránky jí nadále vůbec nevyhovuje a že již požádala o její znepřístupnění a napříště žádá, aby jí bylo doručováno jiným způsobem.

Dne (x+52) obdržel Úřad do datové schránky podání původního (dosavadního) provozovatele letiště X. společnosti R., s. r. o., jehož obsahem bylo tvrzení že „probíhající řízení o návrhu na zřízení ochranného pásma Letiště X. je překážkou pro řízení ve věci žádosti udělení povolení provozovat letiště novému provozovateli“.

Dne (x+59) podala společnost N., a. s., příslušnému správnímu orgánu bezvadnou žádost o povolení záměru souboru leteckých staveb (veřejně prospěšných staveb v rámci modernizace a rozšíření letiště X.).

Dne (x+63) obdržel pan A. na adrese místa jeho trvalého pobytu písemné oznámení společnosti N, s. r. o., že tato společnost coby oprávněný investor provede na několika jeho pozemcích, na nichž má být vybudována část uvedeného souboru leteckých staveb, cca za tři týdny měření a průzkum v rámci (za účelem) jejich přípravy. Toto oznámení jej rozčílilo. Večer téhož dne prohlašoval v místním hostinci, že „něco takového“ není možné bez jeho „výslovného souhlasu“.

Otázky řešte za použití právních předpisů ve znění platném a účinném k 1. 1. 2025. Současně vycházejte z předpokladu, že tyto právní předpisy byly platné a účinné po celou dobu, kdy v zadání popsane děje probíhaly. V odpovědích na položené otázky argumentujte právní úpravou a vždy odkažte na konkrétní paragraf, odstavec, příp. písmeno právního předpisu.

Otázky:

1. Kterým právním ustanovením lze na ústavní úrovni konkrétně argumentovat ve prospěch tvrzení, že za splnění zákonných předpokladů může letiště za účelem dosahování zisku provozovat i společnost s ručením omezeným nebo akciová společnost, která není založena/ovládána státem?
2. Je společnost N., a. s. povinna doložit právní vztah k Letišti X i přes vlastnictví nadpoloviční většiny výměry letištních pozemků, na nichž se toto letiště nachází?
3. Dne (x+84) vstoupily/vjely na pozemky ve vlastnictví pana A., na nichž má být vybudována část předmětného souboru leteckých staveb, osoby pověřené společností N., a. s., a provedly na nich potřebné měřičské a průzkumné práce. Bylo takové jednání po právu i bez jakéhokoli souhlasu pana A.?
4. Posuďte, zda se společnost N., a. s., která je právnickou osobou zapsanou v registru osob, může na základě žádosti úspěšně domoci znepřístupnění své datové schránky.
5. Posuďte tvrzení společnosti R., s. r. o., že „probíhající řízení o návrhu na zřízení ochranného pásma Letiště X. je překážkou pro řízení ve věci udělení povolení provozovat letiště novému provozovateli“.
6. Který správní orgán je příslušný k řízení o žádosti o povolení záměru předmětného souboru leteckých staveb a který správní orgán by byl příslušný rozhodovat o odvolání?
7. Jakým právním prostředkem se může pan A. bránit v případě nesouhlasu s návrhem na zřízení předmětných ochranných pásma Letiště X. a jakým právním prostředkem by se mohl bránit v případě, že by tato ochranná pásma byla zřízena?

Vzorové řešení:

Ad 1)

Provozování letiště za účelem dosahování zisku je podnikáním. Podle Čl. 26 odst. Listiny základních práv a svobod má každý právo podnikat. Podmínky o omezení může podle Čl. 26 odst. 2 Listiny základních práva a svobod stanovit zákon.

Omezení okruhu osob, které mohou provozovat letiště, není zákonem stanoveno.

Provozování letiště je třeba odlišovat od vlastnictví letiště.

Ad 2)

Ano, tato povinnost (= doložit žádost o povolení provozovat letiště dokladem prokazujícím právní vztah k letišti) vyplývá z § 30 odst. 2 písm. c) zákona o civilním letectví.

Nelze zaměňovat vlastnictví letiště a vlastnictví letištních pozemků (k rozdílu mezi „letištěm“ a „letištními pozemky“ viz § 2 odst. 7 a 8 zákona o civilním letectví).

Ad 3)

Chystaná modernizace a rozšíření letiště počítá mimo jiné s vybudováním několika leteckých staveb, které jsou jako veřejně prospěšné stavby pro dopravní infrastrukturu vymezeny v zásadách územního rozvoje. Na daný záměr se vztahuje s ohledem na jeho § 1 odst. 2 písm. f) vztahuje zákon o urychlení výstavby strategicky významné infrastruktury. Uvedené osoby postupovaly s ohledem na § 2f zákona o urychlení výstavby strategicky významné infrastruktury po právu.

Společnost N., a. s., nebyla (ještě) provozovatelem letiště, takže nemohlo jít o postup podle zákona o civilním letectví. Byla oprávněným investorem podle § 2f zákona o urychlení výstavby strategicky významné infrastruktury.

Ad 4)

Tato společnost se úspěšně domoci znepřístupnění své datové schránky nemůže; jako právnické osobě zapsané v registru osob je jí datová schránka zřízena *ex lege* (§ 4 odst. 1, popřípadě § 5 odst. 1 zákona o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů. Znepřístupnit datovou schránku právnické osoby, které byla datová schránka zřízena *ex lege*, nelze (arg. § 11 odst. 5 nebo § 17 odst. 1, 2 a/nebo 5 zákona o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů).

Ad 5)

Jde o otázku vzájemného vztahu dvou postupů uskutečňovaných podle správního řádu. Překážkou postupu, jehož výsledkem by měl být určitý správní úkon, je skutečnost, že „v téže věci“ a „z téhož důvodu“ již probíhá postup, jehož výsledkem může být správní úkon se stejným obsahem. V daném případě jde evidentně o jinou věc a o jiný důvod, takže správní řízení (o žádosti) o udělení povolení provozovat letiště a správní postup vedoucí k vydání

opatření obecné povahy o změně ochranného pásma letiště (z moci úřední), který je ve fázi tzv. řízení o návrhu opatření obecné povahy, si naznačeným způsobem vůbec konkurovat nemohou. Tvzení společnosti R., s. r. o., tedy pravdivé není.

Řízení o návrhu opatření obecné povahy podle části šesté správního řádu není správním řízením ve smyslu části druhé správního řádu.

V obecnější souvislosti lze uvést, že správní řád se v ustanovení § 48 věnuje podobné situaci ve vztahu ke dvěma správním řízením; jeho odstavec 1 stanoví, že „[z]ahájení řízení u některého správního orgánu brání tomu, aby o téže věci z téhož důvodu bylo zahájeno řízení u jiného správního orgánu“ (= překážka litispendence)); totéž je třeba vztáhnout i na zahájení, potažmo vedení řízení týmž správním orgánem. Uvedené ustanovení lze uplatnit i ve vztahu k postupu vydání opatření obecné povahy (arg. § 174 odst. 1 správního řádu), jakož i (v případě dvojí možné formy správního úkonu se stejným obsahem) ve vztahu ke kombinaci správního řízení a postupu vydání opatření obecné povahy.

Ad 6)

V prvním stupni bude rozhodovat Dopravní a energetický stavební úřad [§ 33 odst. 2 písm. a) s ohledem na § 5 odst. 2 písm. c) a přílohu č. 3 písm. c) stavebního zákona].

O odvolání bude rozhodovat Ministerstvo dopravy (§ 89 odst. 1 správního řádu a § 32a odst. 1 s ohledem na § 32b stavebního zákona).

Ad 7)

Podle § 37 odst. 1 zákona o civilním letectví se ochranné pásmo zřizuje formou opatření obecné povahy. Logicky to platí i pro jeho změnu (rozšíření).

V případě nesouhlasu s návrhem opatření obecné povahy o změně ochranného pásma může pan A. (= vlastník dotčené nemovitosti) v rámci tzv. řízení o návrhu podat námitky (§ 172 odst. 5 správního řádu).

V případě, že by opatření obecné povahy o změně ochranného pásma bylo vydáno (oznámeno), může pan A. podat návrh na jeho zrušení nebo na zrušení jeho části (§ 101a a násl. soudního řádu správního).

Nejde o stanovení ochranného pásma podle stavebního zákona.